

OŚRODEK DOKUMENTACJI
ZABYTEKÓW W WARSZAWIE

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTEKÓW
ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

A B C D E F G H I J K L M N O P R S T U V X Y Z

MAŁOPOLSKIE

Nr

7509

1. Obiekt

BUDYNEK MIESZKALNY - Rynek 9

2. Czas powstania

XVIII, k. XIX w.

3. Miejscowość

NOWY SĄCZ

4. Adres

Nowy Sącz - Rynek 9

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo nowosądeckie

gmina Nowy Sącz

6. Poprzednie nazwy miejscowości

7. Przynależność administracyjna

przed 1 VI 1975

województwo krakowskie

powiat Nowy Sącz

8. Właściciel i jego adres

Polskie Towarzystwo Turystyczno-
Krajoznawcze Oddział "Beskid "
w Nowym Sączu
Rynek nr 9

9. Użytkownik i jego adres

biura i lokale handlowe

10. Rejestr zabytków

Nr KA-640 data 14.11.1991

Budynek mieszkalny Rynek 9 wzniesiony został w końcu XIX wieku na pozostałościach wcześniejszych budowli pochodzących z wieku XVI i XVIII. Swoją dzisiejszą formę otrzymał po gruntownej przebudowie po pożarze miasta w 1894 roku. Brak najwcześniejszych danych dotyczących posiadaczy tej kamienicy. W roku 1867 w Spisie wyborców na Sejm Krajowy, wymieniany jest właściciel Józef Kałuski. W owym czasie w parterze, od frontu mieszczą się sklepy żydowskie Sperlinga i Mendla / handel korzenny i bławatny /. Brak informacji szczegółowych w Aktach budowlanych miejskich z pocz. XX wieku. W Spisie wyborczym z 1930 roku, jako posiadacz wymieniana jest rodzina Dzikowskich. W zapisach w księdze wieczystej nieruchomości figuruje właścicielka Eugenia Dzikowska, zam. w Nowym Sączu ul. Hoffmanowej 3. Wg informacji PTTK dla budynku założone zostały księgi wieczyste nr [redacted] w których przedsiębiorstwo wymieniane jest jako właściciel posesji.

W latach międzywojennych w parterze budynku mieściły się lokale handlowe, a na piętrze mieszkania lokatorskie. Po przejęciu budynku w 1972 roku na piętrze mieszczą się biura Oddziału PTTK "Beskid".

Budynek był kilkakrotnie remontowany i modernizowany w latach powojennych. W roku 1970 roku zainstalowano ogrzewanie c.o. z własnej kotłowni. Instalacja wodno-kanalizacyjna / wg. proj. Z. Remiego budowniczego miejskiego założona została w 1915 r. /. Ostatni gruntowny remont budynku miał miejsce w roku 1989 i 1990.

c.d. na wklepce

Sytuacja. Budynek usytuowany jest w zachodniej pierzei rynkowej, w południowo-zachodnim narożniku. Elewacją boczną przylega do ulicy Hoffmanowej. Działka siedliskowa posiada kształt prostokąta, od strony ul. Pijarskiej pozostaje niezabudowana. Od ulic Hoffmanowej i Pijarskiej siedlisko ogrodzone murem z kamienia i cegły, tynkowanym. Podwórze obsadzone jest kilkoma drzewami liściastymi i częściowo wyłożone płytami betonowymi.

Budynek murowany z cegły z użyciem kamienia. Jednopiętrowy, podpiwniczony. Wzniesiony na planie prostokąta, wąskofrontowy. Przy elewacji tylnej zachodniej posiada oficynę wybudowaną w k. XIX wieku. Oficyna jednopiętrowa, z częściowo otwartą galerią na piętrze. Budynek frontowy dwutraktowy, z sienią na osi, przechodnią. Budynek nakryty dachem trójspadkowym, o więźbie krokwiowo-stolcowej z niską ścianką kolankową. Więźba kryta blachą.

Materiał, konstrukcja, technika.

Fundamenty budynku murowane z kamienia łamanego i cegły na zaprawie wapienno-piaskowej. Mury fundamentowe grube, o szerokościach przekraczających 1 m.

Piwnice o ścianach murowanych z cegły i kamienia, rapowanych tynkami wapiennymi. Komory piwniczne pod osią południową budynku, dostępne zejściem z sieni umieszczonym pod klatką schodową wiodącą na piętro. Komory piwniczne sklepienie kolebkami kamiennymi, tynkowanymi. W przejściach do komór zachowane dwa portale kamienne ostrołukowy i okrągłolukowy z szeroką fazą pochodzące z partii budynku z przełomu XV i XVI wieku. Wejście do piwnic klatką tunelową z masywnymi kamiennymi schodami.

Ściany parteru wzniesione z cegły palonej, pełnej, tynkowane tynkami wapiennymi wewnątrz, cementowymi na zewnątrz. Część ścian parteru o wątkach kamiennych pochodząca z XVIII wieku. Pomieszczenia frontowe parteru nakryte sklepieniami beczkowymi i łukowymi przemurowanymi z cegły i tynkowanymi. W części tylnej pomieszczenia o sklepieniach odcinkowe / łukowe / wzmacniane płytami żelbetowymi.

Posadzki ceramiczne w lokalach handlowych parteru, w sieni wylewki typu las triko. W pomieszczeniach części tylnej budynku / biura / podłogi parkietowe.

Klatka schodowa na piętro dwubiegowa, tunelowa, ze schodami masywnymi i poręczami przysściennymi. W parterze częściowo z balustradą kutą, metalową i poręczą.

Ściany piętra budynku murowane z cegły, tynkowane. Pomieszczenia nakryte stropami drewnianymi, zamkniętymi / sufitami / tynkowanymi na trzcinie. Podłogi w pomieszczeniach biurowych parkietowe. Nad korytarzem piętra wyprowadzony ponad kalenicę dachu świetlik, nakryty czterospadowym daszkiem.

Oficyna o ścianach murowanych z cegły, tynkowanych. Pomieszczenia nakryte sklepieniami odcinkowymi w parterze, stropami w piętrze. Dostępne wejściami z podwórza i z galerii piętra połączonej gankiem z wyjściem z korytarza piętra budynku frontowego. Oficyna nakryta dachem jednospadowym pobitym deskami i pokrytym papą.

Otwory okienne budynku. W parterze elewacji frontowej duże okna-witryny przeszklone taflowo, częściowo przebudowane. W części środkowej / na osi / wejście główne z metalowymi drzwiami szklonymi taflowo. W piętrze prostokątne smukłe otwory okienne w profilowanych obramieniach tynkowych. Otwory górne z gzymsami odcinkowymi wspartymi na konsolkach, dołem w partiach pod masywnymi podokiennikami z wyprofilowanymi płycinami w których główki dziewczęce z dekoracją roślinno-kwiatową.

c.d. na wklepce

14. Kubatura ok. 1200 m ³	15. Powierzchnia użytkowa ok. 450 m ²	16. Przeznaczenie pierwotne mieszkalno - handlowe	17. Użytkowanie obecne handlowe - biura
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja Remont kapitalny 1989-1990.	19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) Budynek w dobrym stanie technicznym. Po remoncie kapitalnym.		
	20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie Otoczyć opieką konserwatorską.		

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

1. Urząd Miejski w Nowym Sączu - Akta.budowlane nr 21-30 / d. lk 30 /
2. Archiwum Państwowe w Nowym Sączu. Sprawozdania zarządu miasta za czas od 1994 po koniec 1990 r.
3. Archiwum Państwowe w Krakowie.O/ Wawel. Teki Antoniego Schneidra - Teka nr 1156, spisy wyborcze z 24 I 1867 r.

22. Bibliografia

1. Dzieje Nowego Sącza. T. 1. Kraków 1991 r.
2. Archiwum Państwowe w Nowym Sączu. Spis właścicieli nieruchomości m. Nowego Sącza na 1.I. 1930 r.

23. Źródła ikonograficzne i fotograficzne (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

24. Uwagi różne

25. Opracował

mgr Marek H. Grabski listopad 1993 r.
tekst
imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki j.w.
imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr. j.w. 1992 r.
imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowywania negatywów
PSOZ Nowy Sącz

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO!

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

1. Miejscowość
NOWY SĄCZ

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)
Budynek mieszkalny - Rynek 9

3. Zawartość wkladki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
C.d. opisów + fot. budynku

c.d. pkt 12.

Budynek murowany, z kamienia i cegły, tynkowany. Wzniesiony na planie prostokąta, z oficyną wąską dobudowaną do elewacji tylnej / zachodniej /. Trójtaktowy, z sienią na osi. Jednopiętrowy, podpiwniczony. Wzniesiony na pozostałościach budowli wcześniejszych / partie piwnic z XV/XVI w. / mury parteru z XVIII w. Gruntownie przebudowany po 1994 roku otrzymał skromny wystrój secesyjny. Autor projektu przebudowy nieznany.

oficina

Wkładkę złożył: mgr Marek H. Grabski XI 1993 r.
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: PSOZ Nowy Sącz

c.d. pkt 13.

Otwory okienne elewacji bocznej / południowej / opracowane analogicznie w piętrze, w parterze bez detalu architektonicznego. Podobnie otwory okienne elewacji tylnej od podwórza.

Otwory drzwiowe budynku prostokątne, smukłe. Wyjścia z budynku w elewacji tylnej na podwórze w parterze z drzwiami dwuskrzydłowymi o bogatym detalu stolarskim w formie gzymso- wań wsporników i motywów dekoracyjnych / rauty /. Drzwi te częściowo przeszklone, okratowane ozdobnymi kutymi kratami. Drzwi wyjściowe na ganek piętra płycinowe, dwuskrzydłowe z nadświetlem bez detalu. Pozostała stolarka drzwiowa wewnątrz budynku płycinowa, dwuskrzydłowa, lakierowana, mocowane w futrynach skrzynkowych..

Elewacje. Frontowa / fasada / pięcioosiowa, z podziałami za pomocą otworów okiennych. Elewacja wydzielona w poziomie gzymsem dzielącym, profilowanym rozdzielaającym odmiennie opracowane kondygnacje. Parter z dekoracją lizenowo-ramową, z narożnikami budynku ujętymi profilowanymi w tynku kostkami. Część ta wraz z cokołem ścian opracowana kolorystycznie. Piętro z narożami ścian dekorowanymi kostkami, wydzielone od niskiej ścianki kolankowej poddasza profilowanym gzymsem. Pod okapem dachu szeroki gzyms okapowy. W ścianie kolankowej małe prostokątne otwory wentylacyjne poddasza. Otwory okienne piętra z gzymsami wspartymi na konsolkach dekorowanymi płycinami partii podokiennych. W osi środkowej otwór z drzwiami balkonowymi płycinowymi, przeszklonymi. Balkon masywny, wsparty na żeliwnych wspornikach o motywie roślinnej woluty. Balustrada ażurowa metalowa.

Elewacja boczna / południowa / siedmioosiowa, o nierytmicznym rozmieszczeniu otworów okiennych. W parterze elewacja w ujęciu lizenowo-ramowym, z otworami okiennymi bez obramień. W piętrze otwory okienne opracowane analogicznie do fasady.

Okna skrzynkowe dwuskrzydłowe, z dużymi luftami. Elewacja tylna trójosiowa, bez detalu. Narożnik pld-zach. ujęty szerokim, profilowanym pilastrem.

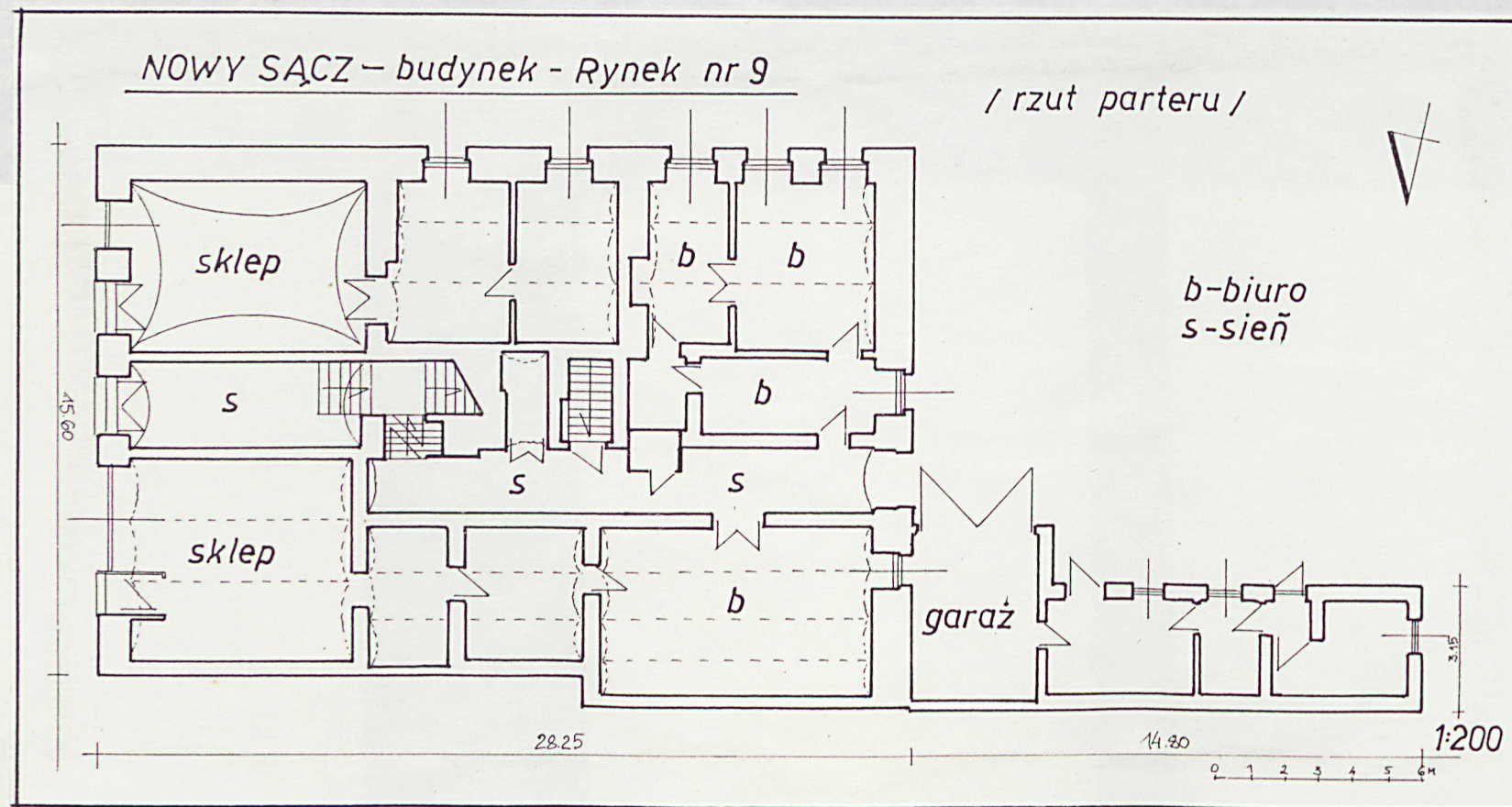
Budynek posiada instalację elektryczną wod-kan.i c.o

detal architektoniczny
elewacji

1. Miejscowość NOWY SĄCZ	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) Budynek mieszkalny - Rynek 9	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) Plan budynku + fot. dodatkowe

Wkładkę złożył: mgr Marek H. Grabski XI 1993 r.
(Imię, nazwisko, data)

PSOZ Nowy Sącz

Miejsce przechowywania negatywów:

stolarka drzwiowa
/ elewacja tylna /

klatka schodowa
na piętro

światlik

1. Miejscowość N O W Y S ą c z	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) Budynek mieszkalny - Rynek 9	3. Zawartość wkladki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) Fot. dodatkowe

sień parteru w części
tylnej

klatka schodowa do piwnic

Wkładkę założył: mgr Marek H. Grabski XI.1993 r.
(Imię, nazwisko, data)

PSOZ Nowy Sącz

Miejsce przechowywania negatywów:

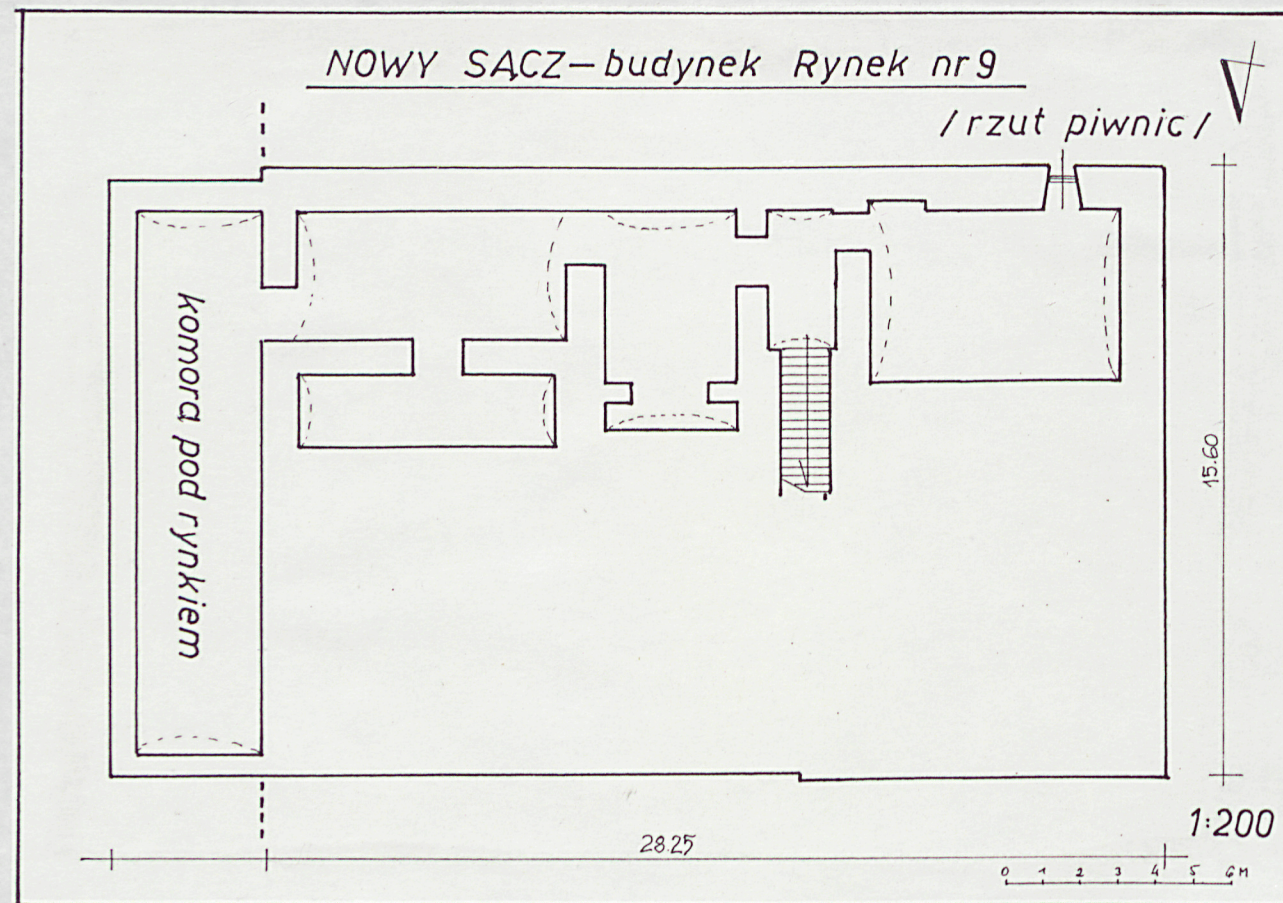

ostrołukowy portal kamienny
z XV/XVI wieku w przejściu
pomiędzy komorami piwnicznymi

komora piwniczna

1. Miejscowość NOWY SĄCZ	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) Budynek mieszkalny - Rynek 9	3. Zawartość wkladki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) Plan piwnic

Wkładkę założył: mgr Marek H. Grabski XI 1993 r.
(Imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: